

## Rada Naukowa

### Członkowie krajowi

**Doc. dr hab. n. med. Andrzej Basiński**  
Klinika Anestezjologii i Intensywnej Terapii  
Akademia Medyczna w Gdańsku

**Prof. dr hab. Anna Dyaczyńska-Herman**  
Katedra i Klinika Anestezjologii i Intensywnej Terapii,  
Śląska Akademia Medyczna

**Prof. dr hab. n. med. Teofan M. Domżał**  
Klinika Neurologiczna, Centralny Szpital Kliniczny,  
Wojskowa Akademia Medyczna w Warszawie

**Prof. dr hab. n. med. Jerzy Garstka**  
Zakład Anestezjologii i Leczenia Bólu, Instytut Anestezjologii  
i Intensywnej Terapii, Akademia Medyczna w Poznaniu

**Dr n. med. Maciej Hilgier**  
Oddział Badania Bólu i Terapii Paliatywnej, Centrum  
Onkologii, Instytut im. M. Skłodowskiej-Curie  
w Warszawie

**Prof. dr hab. n. med. Marek Kowalczyk**  
Zakład Farmakologii i Toksykologii, Wojskowy Instytut  
Higieny i Epidemiologii w Warszawie

**Prof. dr hab. n. med. Andrzej Kübler**  
Katedra Anestezjologii i Intensywnej Terapii  
Akademia Medyczna we Wrocławiu

**Prof. dr hab. Andrzej W. Lipkowski**  
Pracownia Neuropeptydów, Centrum Medycyny  
Doświadczalnej i Klinicznej, Polska Akademia Nauk  
w Warszawie

**Prof. dr hab. n. med. Jacek Łuczak**  
Klinika Opieki Paliatywnej, Anestezjologii i Intensywnej  
Terapii Onkologicznej, Katedra Onkologii, Akademia  
Medyczna w Poznaniu

**Prof. dr hab. n. med. Ewa Mayzner-Zawadzka**  
Katedra Anestezjologii i Intensywnej Terapii,  
Akademia Medyczna w Warszawie

**Prof. dr hab. n. med. Antoni Prusiński**  
Katedra i Klinika Neurologii, Akademia Medyczna  
w Łodzi

**Prof. dr hab. n. med. Henryk I. Trzeciak**  
Zakład Farmakologii, Śląska Akademia Medyczna  
w Katowicach

**Doc. dr hab. n. med. Jerzy Wordliczek**  
Zakład Badania i Leczenia Bólu, Katedra Anestezjologii  
i Intensywnej Terapii, Collegium Medicum, Uniwersytet  
Jagielloński w Krakowie

### Członkowie zagraniczni

**Dr n. med. Teodor Goroszeniuk**  
Guy's and St. Thomas' Hospital Trust  
Pain Management Unit  
London, Anglia

**Dr Emile Hiesiger**  
Departments of Neurology and Radiology,  
NYU Medical Center,  
New York, USA

**Dr Halina Machelska**  
Klinik für Anaesthesiologie und Operative  
Intensivmedizin, Klinikum Benjamin Franklin,  
Freie Universität Berlin, Niemcy

**Dr Flaminia Pavone**  
Istituto di Psicobiologia e Psicofarmacologia CNR,  
Roma, Włochy

**Dr n. med. Andrzej Regieli**  
GHZ Hospital  
Gouda, Holandia

**Dr n. med. Jan Rykowski**  
Central Medical Hospital  
Orebro, Szwecja

# Spis treści

## PRACE POGLĄDOWE I PRZEGLĄDOWE

Genetyka bólu – odkrycia przed i po poznaniu  
genomu **6**

Pain genetics: pre- and post-genomic findings  
Jeffrey S. Mogil

## II MIĘDZYNARODOWE SYMPOZJUM „POSTĘPY W LECZENIU BÓLU”

Organizatorzy **11**

Program sesji naukowych **13**

Streszczenia prezentacji naukowych **19**

Sesja inauguracyjna **19**

Opening Session

Sesja I  
Farmakologiczne metody leczenia bólu **20**

Pharmacological methods of pain treatment

Sesja II  
Opioidy w bólu nienowotworowym **22**

(konferencja okrągłego stołu)

Opioids in non-cancer pain (round table conference)

Sesja naukowa firmy Janssen-Cilag **24**

Durogesic w praktyce klinicznej

Session of Janssen-Cilag

Durogesic in clinical practice

Sesja III  
Ostry ból pourazowy **25**

Acute posttraumatic pain

Sesja IV  
Ból w okresie porodu (konferencja okrągłego stołu) **27**

Pain during labor (round table conference)



#### Redakcja

Dr hab. n. med. Jan Dobrogowski  
Dr Joanna Mika  
Prof. dr hab. Barbara Przewłocka – redaktor naczelny  
Mgr Agnieszka Sieja – sekretarz redakcji  
Doc. dr hab. n. med. Adam Stępień  
Doc. dr hab. n. med. Andrzej Szczudlik

#### Współpraca

Dr n. med. Jadwiga Pyszkowska  
Mgr Tomasz Włoch

#### Adres redakcji

Instytut Farmakologii PAN  
31-343 Kraków, ul. Smętna 12  
tel.: (12) 662-33-98  
fax: (12) 637-45-00  
e-mail: bol@rabbit.if-pan.krakow.pl

#### Współpraca

Instytut Farmakologii Polskiej Akademii Nauk w Krakowie

#### Wydawca

ELIPSA-JAIM s.c.  
30-203 Kraków, ul. Gontyna 10/1  
tel. kom. 604 489-676  
tel./fax: (12) 641-67-49  
<http://www.rehmed.pl>

#### Organizacje i instytucje wspierające wydawanie czasopisma

International Association for the Study of Pain

#### Dział reklamy

Katarzyna Koryga, tel.: (12) 641-67-49

#### Dział prenumerat i dystrybucji

Joanna Grochowska, tel.: (12) 641-67-49

#### Projekt graficzny

Siódme Niebo s.c.

#### Skład

ZINEL s.c., Kraków

#### Druk

Technet, Kraków

#### Nakład

2300 egz.

Redakcja i wydawca nie ponoszą odpowiedzialności za treść zamieszczanych ogłoszeń.

Poglądy i opinie przedstawiane w publikowanych artykułach niekoniecznie są zgodne z poglądami wydawcy, redaktorów i opiniami specjalistów wchodzących w skład Rady Naukowej. Redakcja i wydawca nie biorą odpowiedzialności za skutki działań podejmowanych w oparciu o publikowane materiały. Czytelnik powinien zweryfikować uzyskaną wiedzę z informacjami zamieszczonymi w innej literaturze fachowej oraz zaleceniami producentów leków i sprzętu medycznego.

Niedozwolone jest reprodukowanie bez zgody wydawcy jakichkolwiek materiałów zawartych w czasopiśmie Ból.

Copyright & translation copyright by ELIPSA-JAIM s.c.

Sesja V Forum polonijne: Organizacja leczenia przeciwbólowego w doświadczeniach wybranych ośrodków w Europie The organization of pain management services in experience of selected European centers (round table conference)	29
Sesja VI Bóle głowy Headaches	32
Sesja VII Leczenie bólu w narządzie ruchu (konferencja okrągłego stołu) Treatment of musculoskeletal pain (round table conference)	33
Sesja VIII Leczenie bólu neuropatycznego (konferencja okrągłego stołu) Treatment of neuropathic pain (round table conference)	35
Sesja IX Patomechanizm i leczenie bólu nowotworowego Pathomechanism and treatment of cancer pain	38
Sesja X Sesja sponsorowana przez firmę Grünenthal Session sponsored by Grünenthal	39
Sesja XI Sesja plakatowa Poster session	40
Sesja XII Inwazyjne metody leczenia bólu Invasive methods in pain therapy	50
Sesja XIII Inwazyjne metody leczenia bólu – c.d. Invasive methods of pain therapy	52
<b>STRONA PTBB</b>	
Stanowisko Polskiego Towarzystwa Badania Bólu w sprawie stosowania opioidowych leków przeciwbólowych w leczeniu przewlekłych bólów o pochodzeniu nienowotworowym	55
<b>ZASADY PRENUMERATY</b>	2
<b>ZASADY PUBLIKOWANIA PRAC</b>	54